

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Психологічний факультет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Приймальної комісії
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
Протокол № 6
від « 27 » березня 2013 р.

Голова Приймальної комісії

_____ Омельченко С.О.

М.П.

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
Протокол № 7
від « 25 » березня 2013 р.

«РЕКОМЕНДОВАНО»

Вченою радою
Психологічного факультету
Протокол № 7
від « 14 » березня 2013 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступників на денну (заочну) форму навчання

ПСИХОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста
за спеціальністю 7.03010201 Психологія***

на базі здобутого ОКР бакалавра
за напрямом підготовки 6.030102 Психологія*
(або здобутого ОКР магістра за спеціальністю 8.03010201 Психологія*)

Пояснювальна записка

Програма фахового вступного випробування для студентів напряму підготовки 6.030102 Психологія* відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030102 Психологія, охоплює всі розділи програм дисциплін, які виносяться на співбесіду.

На фахового вступного випробування з психології пропонуються дисципліни: загальна психологія (тестові завдання), вікова психологія (тестові завдання), соціальна психологія (тестові завдання).

Кожному вступнику пропонується десять тестових завдань.

Виконання тестових завдань дозволяють всебічно оцінити:

- Оцінити рівень володіння соціально-гуманітарними, фундаментальними та професійними знаннями; володіння поглибленими теоретичними знаннями, обізнаність щодо сучасного рівня розвитку психології;
- Рівень методологічної підготовки
- Вміння реалізувати творчий та інноваційний підходи при вирішенні практичних проблем.

Програма включає в себе:

- критерії оцінювання (за 100-бальною шкалою для студентів денного відділення і національною шкалою для студентів заочного відділення);
- структура та зразок білету;
- додатки до екзаменаційних білетів;
- список рекомендованої літератури.

Форма проведення фахового вступного випробування – виконання тестових завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОГО ВІДДІЛЕННЯ

3 10 варіантів тестових завдань виконано:

9 10 варіантів – 90 – 100 балів – відмінно (A)

7 8 варіантів – 75 – 89 балів – добре (BC)

5 6 варіантів – 60 – 74 балів – задовільно (DE)

2 4 варіанти – 35 – 59 балів – незадовільно, з можливістю повторного складання (FX)

0 1 варіант – 1 – 34 бали – незадовільно, з обов'язковим повторним курсом (F)

ECTSШкала оцінювання,	Оцінювання в балах	Національна оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100 (A)	100 – 97	відмінно	Аргументовано і повно викладає програмний матеріал. У своїх відповідях спирається на дослідження науковців, користується прийомами порівняльного аналізу, узагальнення, наводить приклади, доведення. Проявляє творчий підхід при вирішенні проблеми. Виявляє схильність до науково-дослідної роботи.
	96 – 93		Свідомо, безпомилково, у повному обсязі викладає програмний матеріал усно і письмово; виділяє головні положення. Виявляє творчий підхід до розкриття сутності явищ. Вміло поєднує набуті знання, вміння, навички з практикою.
	92 – 90		Виявляє засвоєння програмного матеріалу в повному обсязі. Чітко і свідомо викладає програмний матеріал усно і письмово У своїх відповідях поєднує знання теорії з практикою; виділяє основні положення проблеми. Проявляє елементи творчого підходу при вирішенні проблеми.
75 – 89 (BC)	89 – 86	добре	Виявляє знання змісту курсу. Наводить приклади при розкритті програмного матеріалу. Відтворює основний програмний матеріал. Відсутній творчий підхід у вирішенні проблеми.
	85 – 80		Виявляє знання змісту курсу, але недостатньо повно розкриває сутність явищ. Легко виправляє недоліки у відповіді, відзначені викладачем. Наводить приклади при відтворенні програмного матеріалу. Правильно використовує знання, вміння, навички лише в стандартних ситуаціях.
	79 – 75		В цілому відтворює основний програмний матеріал. Має труднощі в аргументації, виділенні суттєвих сторін матеріалу, в наведенні прикладів. Здатен виправити помилки за допомогою навідних питань викладача.
60 – 74 (DE)	74 – 70	задовільно	У відповідях допускає помилки, зазнає труднощі в їх усуненні. Відповіді на запитання не повні. Зазнає труднощів у використанні на практиці отриманих знань, вмінь, навичок. В цілому програмний матеріал засвоєний частково.
	69 – 65		Зазнає труднощі при розкритті змісту основних понять Допускає значну кількість помилок у відтворенні програмного матеріалу. Слабо володіє основними поняттями, розкриває сутність явищ, понять на рівні відтворення. Не може поєднати набуті знання з практикою.
	64 – 60		Відповіді на запитання фрагментарні, не відображають суті проблеми. На одне із запитань, зовсім немає відповіді. Студент слабо орієнтується в програмному матеріалі, не здатний використовувати допомогу викладача у формі додаткових запитань.
35 – 59 (FX)	59 – 50	незадовільно	Виявив незнання основного змісту курсу. У відповідях допускає грубі помилки.
	49 – 40		Студент виявив незнання основного змісту курсу. У відповідях використовує не теоретичні положення, а власні уявлення, життєвий досвід.
	39 - 35		Студент не засвоїв програмний матеріал. Відповіді не відповідають змісту курсу.
(F) 1 – 34	1 – 34		Студент повністю не володіє програмним матеріалом. Від відповіді відмовляється.

Шкала оцінювання:

90 – 100 балів – відмінно (A)

75 – 89 балів – добре (BC)

60 – 74 балів – задовільно (DE)

35 – 59 балів – незадовільно, з можливістю повторного складання (FX)

1 – 34 бали – незадовільно, з обов'язковим повторним курсом (F)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Оцінювання відповідей на екзаменаційні білети:

Відмінно	Аргументовано і повно викладає програмний матеріал. У своїх відповідях спирається на дослідження науковців, користується прийомами порівняльного аналізу, узагальнення, наводить приклади, доведення. Проявляє творчий підхід при вирішенні проблеми. Виявляє схильність до науково-дослідної роботи.
Добре	Виявляє знання змісту курсу. Наводить приклади при розкритті програмного матеріалу. Відтворює основний програмний матеріал. Відсутній творчий підхід у вирішенні проблеми. Легко виправляє недоліки у відповіді, відзначені викладачем.
Задовільно	У відповідях допускає помилки, зазнає труднощі в їх усуненні. Відповіді на запитання не повні. Зазнає труднощів у використанні на практиці отриманих знань, вмінь, навичок. В цілому програмний матеріал засвоєний частково. На одне із запитань, зовсім немає відповіді. Студент слабо орієнтується в програмному матеріалі, не здатний використовувати допомогу викладача у формі додаткових запитань.
Незадовільно	Виявив незнання основного змісту курсу. У відповідях допускає грубі помилки, або від відповіді відмовляється.

Оцінювання відповідей на тестові завдання:

Із 10 варіантів тестових завдань виконано:

9 – 10 варіантів – **відмінно**;

7 – 8 варіантів – **добре**;

5 – 6 варіантів – **задовільно**;

0 – 4 варіанти – **незадовільно**

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1 рік навчання I семестр

Тема 1. Предмет психології як науки

Особливості психології як науки. Особистісне значення психологічних знань. Наукова та життєва психологія як джерело знань про психіку. Проблема предмета психології. Основні етапи історії психології. Відображення та регуляція як функції психіки. Їх взаємозв'язок. Особливості психічного відображення. Психічні явища та факти. Структура психіки людини.

Тема 2. Структура сучасної психології, її завдання. Місце психології в системі наук

Завдання сучасної психології. Класифікація галузей психології та структура сучасної психології. Місце психології у системі наук. Її зв'язок з іншими науками. Основні методологічні принципи психології.

Тема 3. Методи наукової психології

Методи наукової психології. Основні вимоги до методів. Структура та етапи психологічного дослідження. Класифікація пізнавальних методів психології. Характеристика емпіричних методів. Вимоги до організації психологічного дослідження. Методи активного впливу на особистість.

Тема 4. Матеріальна основа психічної діяльності

Рефлекторний характер психіки як властивості нервової системи: - рефлекторний принцип психічної діяльності; - анатоμο-фізіологічний механізм рефлекторної діяльності; - психічне і нервово-фізіологічне в роботі мозку. Будова нервової системи та психіка. Функціональна організація мозку людини. Взаємодія трьох основних блоків. Принцип сенсорної корекції. Акцептор результатів дії.

Тема 5. Розвиток психіки у тваринному світі

Розвиток форм відображення дійсності. Виникнення психіки як результат еволюції матерії. Розвиток психіки у філогенезі: стадії і рівні. Інстинктивні форми поведінки тварин та їх механізми. Інстинкт і навчання в поведінці тварин. Індивідуально-мінлива поведінка. Інтелектуальна поведінка тварин. Мова і спілкування тварин. Використання тваринами знарядь.

Тема 6. Свідомість як вища стадія розвитку психіки

Відмінності психіки тварин і людини. Основні передумови і фактори виникнення людської свідомості. Свідомість та її структура. Свідоме та несвідоме у психічній діяльності людини. Свідомість та ментальність. Культурно-історична теорія Л.С.Виготського.

1 рік навчання II семестр

Тема 1. Відчуття

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічна основа відчуттів. Класифікація відчуттів. Види відчуттів. Основні властивості та закономірності відчуттів.

Тема 2. Сприймання

Поняття про сприймання. Фізіологічна основа сприймання. Роль моторних компонентів у сприйманні. Загальні особливості сприймання. Класифікація та види сприймання. Індивідуальні особливості сприймання.

Тема 3. Пам'ять

Поняття про пам'ять. Природа пам'яті. Класифікація і види пам'яті. Процеси і закономірності пам'яті. Індивідуальні особливості й типи пам'яті.

Тема 4. Мислення

Поняття про мислення. Функції мислення. Соціальна природа мислення. Логічні форми мислення. Розумові операції як основні механізми мислення. Мислення і вирішення задач. Мотивація мислення. Види мислення.

Тема 5. Уява

Сутність уяви. Види уяви. Процеси уяви. Фізіологічні основи процесів уяви. Роль фантазії у грі дітей та творчості дорослих.

Тема 6. Увага

Поняття про увагу. Фізіологічні механізми уваги. Різновиди і форми уваги. Властивості (якості) уваги. Розлади уваги.

Тема 7. Емоції та почуття

Поняття про емоції й почуття. Психологічні теорії емоцій. Фізіологічні основи емоцій. Функції емоцій. Види емоцій і почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття.

Тема 8. Воля

Поняття про волю. Функції волі. Фізіологічні основи волі. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки. Класифікація вольових якостей особистості. Сила волі. Розлади складної вольової дії.

II рік навчання I II семестр

Тема 1. Активність та діяльність

Потреби як джерело активності людини. Психологічна характеристика потреб особистості. Види потреб людини.

Тема 2. Поняття про діяльність та її цілі

Загальне поняття діяльності. Принципи єдності свідомості та діяльності. Діяльність та особистість.

Тема 3. Структура діяльності

Зовнішні і внутрішні компоненти діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація дій. Дія та рухи. Керування дією та її контроль. Акцептор дії.

Тема 4. Засвоєння діяльності

Засвоєння діяльності та поняття навички. Структура навички. Основи закономірності вправ. Вироблення умінь. Навик як автоматизований компонент діяльності. Поняття про звички.

Тема 5. Основні види діяльності

Характеристика гри як форма діяльності дитини. Учбова діяльність та її організація. Труд як основний вид діяльності людини.

Тема 6. Поняття про особистість у психології

Індивід та особистість. Особистість як суб'єкт міжіндивідуальних відносин. Особистість та індивідуальність.

Тема 7. Психологічна структура особистості

Біологічне та соціальне у особистості. Двухфакторна теорія детермінації розвитку особистості. Структура особистості за С.Л.Рубінштейном. Структура особистості за К.К.Платоновим.

Тема 8. Проблема активності особистості у психології

Активність та особистість. Аналіз зарубіжної теорії особистості та її активності.

Тема 9. Спрямованість особистості

Спрямованість як основний структурний компонент особистості. Інтереси як усвідомлювані мотиви. Переконавання та прагнення особистості. Установка як неусвідомлюваний мотив особистості.

Тема 10. Мотиви особистості та їх класифікація

Мотиви та особистість. Розвиток мотивів та їх характеристика. Класифікація мотивів.

Тема 11. Самосвідомість особистості

Поняття Я-образу та Я-концепції. Самооцінка та рівень домагань. Компоненти самосвідомості особистості. Психологічний захист особистості.

Тема 12. Особистість та її формування

Процес формування особистості. Етапи формування особистості. Механізми формування особистості.

II рік навчання IV семестр

Тема 1. Емоції та почуття

Поняття про емоції та почуття. Фізіологічні механізми емоцій та почуттів. Види емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів. Вищі почуття

Тема 2. Воля

Поняття про волю. Теорії волі. Аналіз складової вольової дії. Основні якості волі

Тема 3. Мова і мовлення

Поняття про мову і її функції. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Функції та види мовлення.

Тема 4. Темперамент

Поняття про темперамент. Типи темпераменту. Основні властивості темпераменту
Фізіологічні механізми темпераменту

Тема 5. Здібності

Поняття про здібності. Структура здібностей. Формування здібностей

Тема 6. Характер

Поняття про характер. Структура характеру. Формування характеру

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Предмет, проблеми та методи вікової психології.

Предмет вікової психології. Розділи вікової психології. Проблеми психології вікового розвитку. Зв'язок вікової психології із загальною, педагогічною психологією, фізіологією та педагогікою. Роль і місце знань вікової психології у підготовці майбутнього вчителя. Короткий історичний нарис розвитку вікової психології. Основні теорії вікової психології. Методологія, методика та їх співвідношення в дослідженнях з вікової психології. Методи вікової психології.

Тема 2. Динаміка, закономірності психічного розвитку і становлення особистості дитини.

Психологічні концепції психіки та особистості. Ведучі фактори розвитку особистості. Роль навчання, виховання в психічному розвитку дитини. Поняття “зони найближчого розвитку”. Основні фактори розвитку особистості: пізнання, спілкування і праця. Системний підхід до вивчення особистості. Лінії вікових змін в психічних процесах і властивостях особистості. Нерівномірність психічного розвитку, причини. Кризи розвитку. Новоутворення. Вікові та індивідуальні особливості школярів. Періодизація психічного розвитку.

Тема 3. Психічний розвиток немовляти.

Психологія новонародженого періоду життя. Розвиток психіки зв'язаний з утробним розвитком дитини. Соціальна ситуація розвитку дитини. Стадії розвитку новонародженого. Провідний вид діяльності новонародженого й роль у розвитку психіки дитини. Безумовні рефлекси і перші умовні рефлекси. “Комплекс пожвавлення”. Криза першого року життя. Роль наслідування, оволодіння діями з предметами. Розвиток елементарних форм сприймання, мислення.

Тема 4. Психічний розвиток дитини у ранньому віці.

Особливості фізичного розвитку в ранньому віці (1-3 роки). Оволодіння ходьбою, предметною діяльністю, мовою. Ведучий вид діяльності – предметна діяльність. Сенситивний період для оволодіння мовленням. Оволодіння правилами, формами поведінки, зачатки волі, особливості довільної поведінки, моральних почуттів. Потреба самостійності, «криза» третього року життя.

Тема 5. Психічний розвиток в дошкільному віці.

Особливості соціального розвитку дошкільників. Провідні діяльності школярів. Значення рольової гри для психічного розвитку дітей. Соціальна природа гри: основні етапи та їх характеристика. Специфіка навчальної діяльності. Потреби дошкільника. Новоутворення. Особливості сенсорного розвитку. Розумовий розвиток. Наочно-дійове, наочно-образне мислення; словесно-логічне мислення. Специфіка пізнавальної сфери дошкільників. Розвиток мовлення. Розвиток волі, почуттів. Розвиток самосвідомості. Формування індивідуальних особливостей (темпераменту, характеру, здібностей). Психологічна готовність дошкільника до навчання в школі. Криза 7 років.

Тема 6. Психічний розвиток молодшого школяра і становлення його особистості.

Соціальна ситуація розвитку молодших школярів. Формування системи відношень першокласників до школи, вчителя. Навчання - провідний вид діяльності. Структура навчальної діяльності. Особливості пізнавальної діяльності молодших школярів. Розвиток саморегуляції поведінки і діяльності, зміна мотивації поведінки. Особливості спілкування і трудової діяльності молодшого школяра. Особливості формування особистості молодшого школяра від 1 до 3 /4/ класу. Формування потреб і мотивів його діяльності. Колектив молодших школярів і

його громадська думка. Моральний розвиток молодшого школяра. Вплив педагогічного спілкування на характер взаємин учнів початкових класів. Роль вчителя у формуванні колективу молодших школярів.

Тема 7. Психічний розвиток і становлення особистості у підлітковому віці.

Соціальні фактори як ведучі детермінанти психічного розвитку і становлення особистості підлітків. Біологічні фактори - початок статевого дозрівання, а також пов'язаний з ними бурхливий розвиток і перебудова всіх систем організму як умова, необхідна для повноцінного розвитку. Основні протиріччя між різко зростаючою потребою в самостійності і можливостями її здійснення як рушійної сили психологічного розвитку підлітка. Криза підліткового періоду. Провідний вид діяльності. Новоутворення підліткового віку. Міжособистісні стосунки серед підлітків, спілкування з дорослими, референтна група. Розвиток пізнавальної сфери. Індивідуально-психологічні особливості підлітків. Розвиток обдарувань у підлітковому віці. Психологія важких підлітків.

Тема 8. Психологічний розвиток і становлення особистості у юнацькому віці.

Поняття юності та її вікової групи. Навчально-професійна діяльність як провідний вид діяльності. Професійні та пізнавальні інтереси, мотиви поведінки і учіння в юнацькому віці. Новоутворення. Розвиток емоційно-вольової сфери та пізнавальної сфери. Розвиток самосвідомості. Відкриття власного «Я», образ «Я». Усвідомлення себе як особистості та індивідуальності. Почуття ідентичності. Формування світогляду, політичних, етичних, естетичних, економічних переконань. Здібності і нахили. Оцінка і самооцінка. Потреби і мотивація поведінки, діяльності. Міжособистісні стосунки в класі, в групах ровесників. Взаємини з дорослими. Взаємини між юнаками та дівчатами. Романтична модель юнацтва в психології. Історична детермінація юності, історична відмінність між поколіннями. Об'єктивні і суб'єктивні умови розвитку психіки в старшому шкільному віці. Особливості фізичного дозрівання, індивідуальні відмінності організму. Вибір життєвого шляху. Показники готовності старшокласника до самостійного життя. Початок трудового життя. Набуття професії. Самоусвідомлення, самоуправління. Розлади, депресаналізація, акцентуація в характері сучасної юності. «Зраджене» покоління. Неформальні об'єднання. Особливості спілкування. Загальні властивості юнацького віку. Специфіка соціальної ситуації розвитку старшокласників. Психологічні новоутворення юнацького віку. Психологічні проблеми професійного вибору. Формування світогляду. Самовизначення та пошук життєвого шляху. Розвиток особистості та інтелектуальний розвиток юнаків.

Тема 9. Розвиток особистості у період молодості.

Молодість як соціально-історична категорія. Розвиток особистості. Фізичний розвиток. Особливості самосвідомості. Встановлення близьких відносин. Особливості сімейних відносин. Психологічні особливості кризи молодості. Професійний цикл. Сім'я, робота та образ життя

Тема 10. Розвиток особистості у період зрілості

Соціальна ситуація розвитку у період зрілості. Психологічна характеристика зрілості. Фізичний та когнітивний розвиток особистості. Кризи вікового розвитку. Фактори, які сприяють та перешкоджають досягненню вершин професіоналізму.

Тема 11. Характеристика пізньої зрілості

Закономірності розвитку особистості в цей період. Характеристика пізнавальних процесів. Характеристика особистості старого чоловіка. Криза індивідуального життя.

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

V семестр

Тема 1. Предмет, задачі, історія розвитку соціальної психології

Визначення предмету соціальної психології, передумови її становлення. Психологія народів і мас. Теорія психології народів. Концепція "інстинктів соціальної поведінки". Експериментальний етап у розвитку соціальної психології. Задачі соціальної психології. Галузі соціальної психології. Зв'язок соціальної психології з іншими науками.

Тема 2. Сучасні напрями розвитку зарубіжної соціальної психології

Біхевіоризм: Класичний (радикальний) біхевіоризм. Теорія оперантного наочіння Берреса Фредеріка Скіннера. Соціально-когнітивна теорія А.Бандури.

Когнітивний напрямок в соціальній психології: Структуралізм Ж. Паже. Інформаційний підхід в когнітивному напрямку. Когнітивний розвиток в соціальному контексті. Когнітивна соціальна психологія С. Московічі. Концепція соціальних уявлень.

Психоаналітичний напрямок: Соціально-психологічна психоаналітична концепція Шута. Соціально-психологічна концепція К. Юнга. Его-психологія Еріка Еріксона. Гуманістична теорія особистості Еріха Фромма. Соціокультурна теорія особистості Хорні.

Гуманістичний напрямок в соціальній психології: Концепція А. Маслоу. Ідеї Карла Роджерса.

Соціально-екологічна теорія У. Бронфенбреннера

Тема 3. Соціально-психологічне вивчення особистості у вітчизняній психології

Соціально-психологічна проблематика з позицій культурно-історичної концепції Л.С. Виготського. Соціально-психологічні проблеми особистості з позицій психології відносин. Діяльна теорія. Структурно-динамічний підхід у психології особистості.

Тема 4. Характеристика поняття "Соціальна група". Критерії класифікації груп.

Психологічна характеристика соціальної групи: Стратометрична концепція колективу (А.В.Петровський). Параметрична концепція розвитку групи (Л.І.Уманський).

Параметри групи (композиція, групові процеси, експектації, норми, санкції), статус особистості та соціальна роль.

Класифікація груп.

Суспільна свідомість і соціальна психіка.

Тема 5. Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії

Поняття спілкування, функції і сторони спілкування, афіліація як потреба у спілкуванні. Комунікативна сторона спілкування: Моделі комунікації. Вербальні і невербальні засоби спілкування. Комунікативні бар'єри. Комунікативна компетентність.

VI семестр

Тема 1. Соціально-психологічні закономірності спілкування та взаємодії

Перцептивна сторона спілкування: Поняття соціальної перцепції. Механізми соціальної перцепції. Закономірності формування першого враження.

Інтерактивна сторона спілкування: Визначення поняття „інтеракція” (взаємодія). Типи та рівні взаємодії, поняття конгруенції. Дослідження взаємодії в концепції "символічного інтеракціонізму". Транзактний аналіз Е.Берна.

Конфлікт (структура, види, динаміка, способи вирішення).

Соціальні дилеми та їх вирішення.

Тема 2. Розвиток особистості в системі міжособистісних відносин

Поняття соціалізації та підходи до її розуміння.

Стадії соціалізації.

Фактори соціалізації особистості.

Механізми соціалізації

Статеворольова соціалізація особистості: Поняття „біологічна стать”, „психологічна стать”, „гендер”. Статева диференціація. Гендерна культура суспільства: гендерні норми та стереотипи. Гендерні ролі та гендерна ідентичність особистості

Любов і дружба: Відмінності між дружною та любов'ю. Типологія любові. Трикомпонентна теорія любові Стернберга. 7. Психологічні особливості сімейних відносин. Види сім'ї. Функції сім'ї.

Тактики виховання дітей у сім'ї й типові дитячі реакції на неправильне виховання.

Тема 3. Психологія малої групи, її динаміка

Проблема малої групи у соціальній психології: Соціометричний напрямок вивчення малих соціальних груп. Соціологічний напрямок вивчення малих соціальних груп. Школа "групової динаміки".

Поняття групової динаміки, соціально-психологічні процеси в малій групі: Проблема прийняття групового рішення. Технології прийняття групою ефективних рішень

Групові ефекти: Ефект соціальної фасилітації та інгібіції. Ефект приналежності до групи (групової ідентичності). Психофізіологічний ефект. Ефект соціальної лінії. Ефект «сінергії». Ефект групомислення та феномен де індивідуалізації. Ефект конформізму. Ефект наслідування. Ефект «ореола». Ефект «бумеранга». Ефект «ми і вони» та феномен групового фаворитизму. Ефект групового егоїзму. Ефект «маятника». Ефект «хвилі». Ефект «пульсара».

Лідерство і керівництво в малих групах: Теорії лідерства. Типології лідерів. Стилі лідерства та керівництва. Правила ефективного керівництва

Поняття «імідж» та його складові: Структура іміджу. Принципи створення іміджу. Формула впливу іміджу.

Види, принципи і механізми психологічного впливу.

Вплив і маніпуляція: Імператив і маніпуляція. Види маніпуляцій. Психологічні маніпуляції. Логічні маніпуляції. Загальні правила нейтралізації маніпуляцій.

Тема 4. Психологія великих соціальних груп та масової комунікації

Визначення поняття „велика соціальна група”. Організовані та неорганізовані великі соціальні групи.

Соціально-психологічні особливості масової комунікації

Поняття соціального класу, структура психології класу.

Поняття соціальної напруженості, форми прояву та причини виникнення соціальної напруженості.

Психологія натовпу: Характеристика поняття “натовп”. Психологічні особливості натовпу. Види натовпу. Циркулярна реакція та її наслідки. Паніка.

Соціально-психологічні характеристики екстремальних ситуацій: Типи екстремальних ситуацій. Типи психологічних реакцій людей на екстремальні ситуації. Віддалені психічні розлади. Особливості управління людьми в екстремальних ситуаціях.

ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ “ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование // 7-е Международ. изд. – СПб: Питер, 2003.
2. Бердлев Н. Самопознание. М. 1991.
3. Берн Э. Психология человеческих взаимоотношений. М., 1992.
4. Богоявленский Д. Психология усвоения. М., 1999.
5. Бодалев А.А. Личность и общение. М., 1987.
6. Брушлинский А.В. Проблемы психологии субъекта. М. 1994.
7. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. - СПб.: Питер Ком, 1999.
8. Введение в психологию / Под. Ред. А.В. Петровского. М., 1996.
9. Вербицкий АА. Деловые игры как метод активного обучения. М. 1992.
10. Вопросы алгоритмизации и программированного обучения / Ред. А.Н. Ланда. М., 1993.
11. Выготский Л.С. Психология. – М., 2000
12. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии. – М.: Педагогическое общество России, 2001.
13. Гинецинский В.Л. Предмет психологии: дидактический аспект. М., 1994.
14. Гинзбург М.Г. Психология личностного самоопределения. М., 1996.
15. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. — М.: «ЧеРо», 2001.
16. Годфруа Д. Что изучает психология. М., 1995.
17. Голубева Э.А. Способности и индивидуальность. М. 1993.
18. Гуткина И. Психологическая готовность к школе. М., 1996.
19. Дубровина И.В. и др. Психология. – М., 2001
20. Дубровська Д.М. Основи психології // Навч. посібник. – Л.: Світ, 2001
21. Еникеев М.И. Энциклопедия: Общая и социальная психология. – М., 2002
22. Загальна психологія // Навч. посібник. – К.: АПН, 2001
23. Киричук О.В. Основи психології. Київ, 2000.
24. Кондратьев М.Ю, Подросток в замкнутом круге общения. М., 1997.
25. Контрольные задания по психологии: Учеб. пособие для студ. сред. и высш. пед. учеб заведений / Ред.-сост. Л.А. Першина. - М.: Изд. Центр "Академия", 2000.
26. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес, та психічний розвиток особистості. Київ, 1985.
27. Крысько В.Г. Психология и педагогика: Схемы и комментарии. - М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2001.

28. Леонтьев А.Н. Избранные, психологические произведения: В 2-х т. Т. 1. - М.: Педагогика, 1983. - 392 с.
29. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики. - М.: МГУ, 1981.
30. Лисина М.П. Общение и речь. М., 1987.
31. Лурия А.Р. Эволюционное введение в психологию. М.: Изд-во МГУ, 1975
32. Максименко С.Д., Соловйенко В.О. Загальна психологія // Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2000
33. Маркова А.К. Мотивация учения и ее воспитание у школьников. М., 1983.
34. Машбиць Ю.І. Психологічний аналіз навчальної задачі. Київ, 1987.
35. Мухина В.С. Психология. М., 1985.
36. Мухина В.С. Шестилетний ребенок в школе. М., 1986.
37. Обухова Л.Ф. Этапы детского мышления. М., 1987.
38. Общая психология // Учебник для студентов пединститутов /Ред. А.В.Петровский. М.: Просвещение, 1986.
39. Осницкий А.К. Психология самостоятельности. М. 1996,
40. Основы психології // Підручник / О.В. Киричук, В.А. Романець, Т.С. Кириленко та ін. /За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Романця. – К.: Лібідь, 2000
41. Основы психофизиологии / Ред. Александрова. М., 1997.
42. Палеха Ю.І. та ін. Основы психології та педагогіки // Навч.-метод. посібник. – К., 2001
43. Панферов В.Н. Психология общения. М., 1997.
44. Петровский А.В. Новое педагогическое мышление. М., 1999.
45. Петровский А.В. Общая психология. М., 1985.
46. Пиаже Ж. Мышление и речь ребенка. М., 1985.
47. Практикум по общей психологии // Учебное пособие для студентов пединститутов / Ред. А.И. Щербаков. М. : Просвещение, 1990.
48. Психология. Словарь. / Ред. А.В. Петровский. М., 1990.
49. Психология: Словарь /Ред. А.В. Петровский, М.Г. Ярошевский. – М.: Политиздат, 1990.
50. Психологія внутрішнього світу /Упор. Т. Гончаренко. – К., 2003.
51. Путляева Л.В. Психологические аспекты проблемного обучения. М., 1989.
52. Райгородский Д. Практическая психодиагностика. М., 1998.
53. Реан А.А. Психология познания педагогом личности учащихся. М, 1990.
54. Реан А.А. Психология развития личности. М., 2000.
55. Рогов Е.Л. Настольная книга практического психолога. М., 1999.
56. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. СПб: Питер Ком, 1999.
57. Сластенин В.А. Профессиональная культура, учителя. М., 1993.
58. Тальзина Н.Ф. Педагогическая психология. М. 1998.
59. Уотсон Д. Психология как наука о поведении. М. 1996.
60. Фельдштейн Д.И. Психология развивающейся личности. М. 1996.
61. Чупринова П.И. Умственное развитие и обучение. М., 1995.
62. Шадриков М.Д. Психология деятельности и способности человека. М., 1996.
63. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. – Х., 2002

ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ «ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование // 7-е Международ. изд. – СПб: Питер, 2003.
2. Вікова та спеціальна психологія // Навч. посібник / О.В. Скрипченко, Л.В. Доминська, З.В. Огородник та ін. – К.: Просвіта, 2001
3. Возрастная и педагогическая психология. Под ред. А.В. Петровского. М.,1979
4. Возрастная и педагогическая психология. Под ред. М.В. Гамезо и др. М.,1984
5. Волков Б.С., Волкова Н.В. Задачи и упражнения по детской психологии. – М.: Просвещение, 1991.
6. Выготский Л.С. Детская психология \ собр.Соч. в 6т. Т.4. - М.,1984
7. Выготский Л.С. Психология. – М., 2000
8. Гамезо М.В., Герасимова В.С., Горелова Г.Г., Орлова Л.М. Возрастная психология: личность от молодости до старости. М.,1999
9. Детская психология / Под ред. Я.Л. Коломинского и др.. Мн.,1988
10. Доналдсон М. Мыслительная деятельность у детей. М.,1985
11. Дубровина И.В. и др. Психология. – М., 2001
12. Дубровська Д.М. Основы психології // Навч. посібник. – Л.: Світ, 2001
13. Еникеев М.И. Энциклопедия: Общая и социальная психология. – М., 2002

14. Загальна психологія // Навч. посібник. – К.: АПН, 2001
15. Казарновська Д.Б., Долинна О.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань. – К.: вища школа, 1990.
16. Кле М. Психология подростка \психосуксуальное развитие\ М.,1991
17. Крайг Г. Психология развития. СПб, 2000
18. Кулагина И.Ю. Возрастная психология: Развитие ребенка от рождения до 17 лет. М.,1996
19. Леонтьев А.Н. К теории развития психики ребенка. \Избр. психол. произв. В 2т Т.1. \ М.,1983
20. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія // Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2000
21. Массен П., Конджер Дж., Каган Дж., Гивитс. Развитие личности в среднем возрасте. \Психология личности. Тексты. М.: Изд-во МГУ,1982
22. Мухина В.С. Детская психология. М.,1985
23. Немов Р.С. Психология. Кн.2: Психология образования. М.,1995
24. Обухова Л.Ф. Детская психология: Теории, факты, проблемы. М.,1995
25. Основы психології // Підручник / О.В. Киричук, В.А. Романець, Т.С. Кириленко та ін. /За заг. ред. О.В. Киричука, В.А. Романця. – К.: Лібідь, 2000
26. Палеха Ю.І. та ін. Основы психології та педагогіки // Навч.-метод. посібник. – К., 2001
27. Пиаже Ж. Избранные психологические труды. М.,1987
28. Практикум по возрастной и педагогической психологии Под ред. А.И Щербакова. М.1987
29. Психическое развитие младших школьников. \Под ред. В.В. Давыдова \ М.,1990
30. Психічне здоров'я дитини / Упор. Т. Гончаренко. – К., 2003
31. Психология личности в трудах отечественных психологов. Хрестоматия. СПб,2000
32. Психология. Словарь / Под ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990.
33. Психологічний словник / Під ред. В.П. Зінченко, Б.Г. Мерещакова. – М.: Педагогіка – Пресс, 1996.
34. Психологія внутрішнього світу /Упор. Т. Гончаренко. – К., 2003.
35. Развитие личности ребенка. \Под общ. ред. Фонарева.\ М.,1987
36. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. \Работы авторов периода 1918-1945 гг.\ М.,1980
37. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник. – Х., 2002

ЛІТЕРАТУРА ДО РОЗДІЛУ “СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”

1. Акопов Г.В. Социальная психология образования. – М., 2000.
2. Анастаси А. Дифференциальная психология. Индивидуальные и групповые различия в поведении./ Пер. с англ. – М., 2001.
3. Андреева Г.М. Психология социального познания.: Уч.пособ. – М., 2000.
4. Андреева Г.М. Социальная психология.: Учебник. – М., 1998.
5. Андреева Г.М., Богомолова Н.Н., Петровская Л.А. Зарубежная социальная психология XX столетия.: Теоретические подходы.: Уч.пособ. – М., 2001.
6. Андриенко Е.В. Социальная психология./ Под ред. В.А.Сластёнина. – М., 2002.
7. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 2001.
8. Баронин А.С. Этнопсихология.: Уч.пособ. – К., 2000.
9. Батаршев А.В. Психодиагностика способности к общению, или Как определить организаторские и коммуникативные качества личности. - М., 1999.
10. Битянова М.Р. Социальная психология. - М., 1994.
11. Бодалев А.А. Личность и общение. - М., 1995.
12. Бороздина Г.В. Психология делового общения.: Уч.пособ. – М., 1999.
13. Ващенко И.В., Гиренко С.П., Хамалян Р.А., Антонова А.Г. Общая конфликтология.: Уч.пособ./ Под ред. И.В.Ващенко, С.П.Гиренко. – Харьков, 2001.
14. Введение в практическую социальную психологию./ Ред. Ю.М.Жуков, Л.А.Петровская, О.В.Соловьева. - М.: Смысл, 1996.
15. Виденев И.А. Психология девиантного поведения: Уч. пособ. - Харьков, 1997.
16. Вишнякова Н.Ф. Конфликтология. – Минск, 2002.
17. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология./ Под ред. В.И.Добренькова. - М., 1999.
18. Григорьева Т.Г. Основы конструктивного общения: Практикум. - Новосибирск, 1999.
19. Гримак Л.П. Общение с собой. - М., 1991.
20. Дилигенский Г.Г. Социально-политическая психология. - М.: Наука, 1994.
21. Добольский Н. Психология делового общения. - СПб, 1993.
22. Добрович А.Б. Общение: наука и искусство. - М.: АОЗТ «Яуза», 1996.
23. Емельянов С.М. Практикум по конфликтологии. – СПб., 2003

24. Еникеев М.И. Общая и социальная психология.: Учебник. – М., 2000.
25. Карнеги Дейл. Как вырабатывать уверенность в себе и влиять на людей, выступая публично. - Днепропетровск, 1996.
26. Квинн В. Прикладная психология. – СПб., 2000.
27. Киричук А.В., Федоришина И.Л. К взаимопониманию через взаимодействие. - К.: Знание, 1991.
28. Козлов Н.И. Истинная правда, или Учебник для психолога по жизни. - М., 2001.
29. Козлов Н.И. Как относиться к себе и людям, или Практическая психология на каждый день. - М.: Новая школа, 1994.
30. Крысько В.Г. Социальная психология. Схемы и комментарии. – М., 2001.
31. Крысько В.Г. Социальная психология: словарь-справочник. – Мн.: Харвест. – М.: АСТ, 2001.
32. Курс практической психологии, или Как научиться работать и добиваться успеха. (Уч. пособие для высшего управленческого персонала)/ Автор-составитель Р.Р.Кашапов. - М. - Ижевск. - 1999.
33. Либин А.В. Дифференциальная психология: на пересечении европейских, российских и американских традиций. – М., 2000.
34. Майерс Д. Социальная психология./ Пер. с англ. – СПб., 1997.
35. Москаленко В.В. Соціальна психологія: Підручник. – К., 2005.
36. Мудрик А.В. Введение в социальную педагогику. - Пенза, 1994.
37. Обозов Н.Н. Психология межличностных отношений. - К., 1990.
38. Осипова А.А. Общая психокоррекция. – М., 2002.
39. Почебут Л.Г., Чикер В.А. Организационная социальная психология.: Уч.пособ. – СПб., 2002.
40. Практикум по гендерной психологии./ Под ред. И.С.Клециной. - СПб., 2003.
41. Практикум по психологии (общая и социальная психология)./ Под ред. Н.Д.Твороговой. - М.: МИА, 1997.
42. Пругченков А.С. Социально-психологический тренинг в школе. - Тверь-М., 2001.
43. Психология человека от рождения до смерти.: Психологическая энциклопедия: полный курс психологии развития./ Под ред. А.А.Реана. – СПб.-М., 2002.
44. Радченко С.В. Проблемы общения в онтогенезе (библиотека практического психолога), - М., 1996.
45. Райгородский Д.Я. Психология и психоанализ власти. – Т.2. Хрестоматия. – Самара, 1999.
46. Семечкин Н.И. Социальная психология: Учебник для вузов. – СПб.: «Питер», 2004. – 376 с.
47. Социальная психология: саморефлексия маргинальности. Хрестоматия. - М.: ИНИОН РАН, 1995.
48. Социальная психология личности в вопросах и ответах./ Под ред. В.А.Лабунской. – М., 1999.
49. Социальная психология.: Уч.пособие./ Под ред. А.Н.Сухова, А.А.Деркача – М., 2001.
50. Социальная психология.: Хрестоматия./ Сост. Е.П.Белинская, О.А.Тихомандрицкая. – М., 2000.
51. Станкин М.И. Психология общения (курс лекций). - М., 1996.
52. Сушков И.Р. Психология взаимоотношений. – М-Екатеринбург, 1999.
53. Сущенко С.А., Плотникова Т.В., Сидоркин Н.И. Социальная психология. – Ростов на Дону: «Феникс», 2006.
54. Тренинг развития жизненных целей (программа психологического содействия социальной адаптации)/ Ред. Е.В.Трошихина. - СПб., 2001.
55. Урбанович А.А. Психология управления.: Уч.пособ. – Минск, 2002.
56. Фрэнклин Р. Мотивация поведения. Биологические, когнитивные и социальные аспекты. – СПб., 2003.
57. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – СПб., 2003.
58. Хрестоматия по социальной психологии./ Сост. Т.В.Кутасова. - М.: Международная пед. академия, 1995.
59. Чалдини Р. Психология влияния./ Пер. с англ. – СПб., 2002.
60. Швалб Ю.М., Данчева О.В. Одиночество: социально-психологические проблемы. - К.: Украина, 1991.
61. Шевандрин Н.И. Социальная психология в образовании. – М., 1995.
62. Шибутани Т. Социальная психология./ Пер. с англ. - 1-е изд.: М.: Прогресс, 1968; 2-е изд.: Ростов-на-Дону: «Феникс», 1998.